ITUNGSDRUCK... Wilmersdorf ... Brandenburgisches

Рік II. ч. ...   Субота, 31. травня 1941.   Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол. Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Німецький наступ на Креті

РОЗВИВАЄТЬСЯ ЧИМРАЗ КРАЩЕ. — ВЕЛИКІ ВТРАТИ АНҐЛІЙЦІВ.

БЕРЛІН, 30. 5. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Внаслідок боєвих дій кружляків на океанах ворог втратив **52.000 тон** торговельного тонажу. З того **41.000 тон** затопив один німецький военний корабель, що таким чином знищив усього понад **100.000 тон**. Воєнний панцирник **„Бісмарк"** зістрілив ввечері 24. 5. **пять** британських літаків, вночі на 27. 5. він затопив ворожий нищильник і своїми вдатними стрілами викликав пожежу на іншому ворожому нищильникові.

Після успішних боїв на острові **Креті** німецькі гірські відділи переслідують розбитого ворога. Вони дійшли до заливу **Арміні** й знову захопили більше число полонених. Залив **Суда**, який досі був англійською морською базою, вільний від ворога. Також учора німецьке летунство успішно заатакувало сильнішими відділами боєвих і спадних літаків британські становища на північному побережжі **Крети** і запотило на морі довкола острова один ворожий торговельний корабель і один стежний човен. Протилетунська артилерія зістрілила 2 британські боєві літаки. Італійські відділи висіли на Креті.

У Північній Африці німецько-італійські відділи відбили нові місцеві спроби випадів англійців, замкнених у **Тобруці**. Ворог потерпів втрати. Німецькі боєві літаки обкинули бомбами муніційні склади в Тобруці, де повстали великі пожежі. Німецькі нищильні літаки знищили на схід від **Солюму** британські повзи й більшу кількість авт. На північ від **Марса-Матрук** влучно кинені бомби запалили один великий ворожий торговельний корабель.

Німецькі озброєні стежні літаки затопили вдень на захід від **Ірляндії** один нищильник кляси Трайбел і влучно поцілили бомбами один легкий кружляк. Далекострільна артилерія фльоти над Каналом обстрілювала під **Фолкестовном** один ворожий транспорт під охороною. Останньої ночі німецькі боєві літаки вдатно бомбардували британські пристані на південно-східньому й західн. побережжі острова.

Ворог намагався налетіти на зайняті простори й на Німецький Залив. Німецькі ловецькі літаки зістрілили без ніяких власних втрат 4 британські боєві й 2 ловецькі літаки. Останньої ночі поодинокі ворожі літаки скинули на північно-німецьке побережжя розривні й запальні бомби, які спричинили тільки невеличкі шкоди. Зпоміж тих літаків німецька морська артилерія зістрілила один ворожий літак.

Від 22. до 28. травня ворог утратив загалом 52 літаки. З того 30 літаків зістрілили в летунських боях або вогнем протилетунської артилерії, 12 машин зістрілили одиниці німецької военної фльоти, решта знищена на землі. У тому самому часі німці втратили 35 власних літаків.

У боях в Африці особливо відзначилися майор **Гехт**, командант групи протилетунської артилерії, ляйтнант Веттер і ляйтнант одного відділу протилеунської артилерії Фоґельзанг.

——o——

Італійські війська на Креті

РИМ, 30. 5. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

Італійські війська при співакції німецьких збройних сил висіли в середу на острів **Крету**.

Ескадри бомбових і торпедних літаків атакували багато разів ворожу фльоту у східній частині **Середземного моря**. Італійські літаки поцілили торпедами 3 англійські кружляки. Один кружляк поцілено бомбами.

В **Північній Африці** відперто ворожі атаки.

Англійські літаки скинули кілька бомб на **Бенгазі й Дерну**. Італійські торпедівки зістрілили 2 ворожі літаки. Забрано в полон одного англійського старшину.

У **Східній Африці** італійські війська в околиці **Галля і Сідамо**, в районі озер та на лівому березі ріки **Омо** далі хоробро боряться.

——o——

Погром анґлійців під Габбанією

ДАМАСК, 30. 5. — Бій біля Рамаді між іракськими та англійсько-індійськими військами 28. 5. належав до найважчих, які досі були в Іраку. Перед боєм б. прем'єр, що втік за кордон, Гурі-Сайд, вислав до команданта іракських військ лист, у якому намагався капітуляції іракських військ і вільного шляху до Багдаду. Полк. Сайд Ягія, командант ґрупи іракських військ, відкинув це предложення. У відповідь на те англійське летунство почало нагальне бомбардування іракських становищ, при чому іракське населення мало великі втрати. Зрівняно з землею два села. Англійську атаку відперто. У протинаступі іракійці викинули ворога з його становищ. Англійці втекли до Габбанії.

——o——

Хмари над Перським заливом

Коли Індійський океан вважають британським океаном окруженим майже звідусіль британськими кольоніями та стрефами впливів і замкненим на кінцях сильними англ. базами (Аден і Сінґапур), то в першу чергу Перський залив мав донедавна опінію беззастережної британської домени.

Нічого дивного, що Англія не жаліла зусиль, щоб закріпити своє становище у тому північно-західньому кутку „свого" Індійського океану. Перш за все Перський залив — це одинокий природний шлях до двох пребагатих нафтових заглибин — перської та мосульської. Перша, положена близько північного кінця заливу, над рікою Карун, не має іншого виходу у світ, крім Перського заливу. Друга, приблизно рівно віддалена від Перського заливу та від Середземного моря і злучена з тим останнім нафтопроводами, належить до Іраку, що не має доступу до ніякого іншого моря, крім Перського заливу.

Перський залив — це рівночасно найкращий сухопутній шлях з Европи до Індії. Це немов природне продовження Евфрату — довженної ріки, що виплиає на Вірменській височині та зближується до Середземного моря і творить — разом з Перським заливом — вузкий, легко доступний поміст між арабською пустинею та непроходимими горами, що обрамовують іранську височину. Туди йшов Олександер Великий на Індію — і тому британська дипльоматія пильно вважала, щоб хто-небудь не пробував вдруге вжити того історичного шляху. Німецький плян „багдадської залізниці", що мала лучити Европу з Перським заливом, викликав у Лондоні паніку: Німеччина могла перекинути туди свої війська на поріг Індії. У висліді довгих дипльоматичних зусиль осягнула Англія те, що німецька залізниця мусіла кінчитись у Багдаді, а з того міста до Басри над Перським заливом збудували залізницю самі таки англійці.

Щоб забезпечити ліве крило Індії перед небезпеками з тої сторони, англійці здавна усадовилися над Перським заливом. В першу чергу вони взяли під свої впливи арабський султанат Оман, що лежить при вході до Перського заливу, а давніше володіють і протилежним перським побережжям — отже обома берегами Ормузького проливу, що лучить залив з океаном. Шеїх островів Барейн, що номінально підлягав перському шахові (якого влада насправді не сягала до берегів Перського заливу) прийняв британський протекторат і тим способом віддав англійцям не лише багатства островів — нафту й перли — але також догідну базу недалеко гирла Евфрату. Невеличкий султанат **Ковейт**, положений

при самому гирлі, підпорядкували собі англійці також.

По світовій війні, підчас якої Перський залив був оперативною базою британських військ, що воювали з турецькими в Іраку, поширила Англія свою владу на невеличкі арабські держави, положені на західньому й південному березі; крім того підпорядкувала собі вже зовсім формально Оман та цілу південно-східню частину Арабії, від Оману по Аден. Здавалося, що британське володіння на Перському заливі безсумнівне, безспірне — тимчасом прийшла низка несподіванок.

В першу чергу внутрі Арабського півострова сконсолідувалася савдійська держава, що змагаючи до обєднання всіх арабських країв, підбила Назу. Таким чином над Перським заливом появилася держава, якої політично-мілітарна сила викликує ще, що правда, поважні сумніви (слабо заселена, зле загосподарована, здебільша пустинна), та якої непримирне становище до Альбіону та його арабських прихвостнів відоме. Що буде, коли Ібн-Савд, завзятий колекціонер арабських земель, захопить решту західнього побережжя Перського заливу по Оман і там, при вході у Перський залив, повстане морська база якоїсь іншої великодержави? Такі сумні рефлексії зганяли сон з очей британських політиків, коли тимчасом появилися хмари і на північно-східньому березі Перського заливу. Перський шах, що підніс Персію на рівень сильної повновартної модерної держави, виступив з деякими ревіндикаціями супроти Англії: поставив домагання звороту островів Барейн і заквестіонував британські права до копалень нафти (які англійці здобули хитрощами, викрадаючи концесію правному власникові, французькому інжинірові, що відкрив поклади нафти у Персії). Справа затратила гостроту завдяки питомій черепашій процедурі Ліги Націй, яка взяла посередництво в англьо-перському конфлікті, але Персія не вирікається своїх домагань і, мабуть, видвигне їх у більше категоричній формі, як лиш трапиться відповідна нагода.

А така нагода зближується. Ірак, ще передучора під британським мандатом, вчора під британською військовою контролею, видає Англії війну і веде переможно; англійці тримають іракську пристань Басру лиш під охороною корабельної артилерії, фронт іде недалеко гирла Евфрату.

Війна між Іраком та Англією знаходить далекий відгук в цілому арабському світі — між іншим і над берегами Перського заливу. Між Іраком та Савдійською Арабією йдуть живі переговори; яку несподіванку приготовляє Ібн-Савд, загадковий король пустині? Чи не захопить решти побережжя Перського заливу? Чи не поможе повстанцям в Омані, що хотять прогнати оманського султана — одну з британських коронованих ляльок? Чи Оман не піде тим самим шляхом, що Ірак? Що на те Персія?

Прикрі, денервуючі питання — сумні, безнадійні висліди...

Б. Галіт.

Велепростірне господарство Европи

I.

В народньо-господарській ділянці, як і в багатьох інших ділянках досвід останніх років позначився змінами, що кажуть перевести основну ревізію деяких старих поглядів. На наших очах відходить до історії неодно, що досі люди звикли вважати в економії тривким і незмінним каноном. Виринає нова проблематика і появляються нові економічні поняття.

При створюванні нової народньо-господарської дійсности ми активної участи не беремо. З тієї річевої непричасности виплівають деякі термінольогічні трудноші при висловлюванні нових понять: замість, щоб родились з власної економічної думки, терміни тільки перекладані з чужої мови — нераз вражають своєю штучністю. Мусимо засвоїти собі зміст таких економічних понять, як, напр., „велепрбстірне господарство", що не зовсім покривається з поняттям великого господарського простору Европи.

Думку про „европеіше Ґросравмвіртшафт" з половини 1940-ого року загально поширюють у Німеччині статті й замітки в часописах і фахових періодиках. Поширюють і промови економічних діячів на зборах та всяких господарських імпрезах. Окремі реферати, дискусії, навіть цілі цикли рефератів поглиблюють проблему майбутнього обєднання всіх народних континентально - европейських господарств в якусь більшу господарську збірноту нового й вищого типу, саме в „велепростірне господарство" континентальної Европи.

Стихійне поширення тіє чи іншої економічної думки є доказом, що вона висловлює якусь нову напрямну, нову течію в господарському розвитку. Для противників це тільки модне гасло, що розвіється при зміні вітру. Такі сумніви підносилися проти думки господарського обєднання Европи вже тому 10 літ. Вже тоді появлялися праці цю справу публікації, вже тоді, очевидно, йшла наукова підготова, зокрема в Німеччині. Отже річ не йде про відруховий новотвір уяви, викликаний ходом теперішньої війни. Тільки давніше „велепростірницькі" думки не виходили поза вужчі кола фахівців та не знаходили підтримки в рішальних державних чинників, бо й не було для них підстави в зовнішніх умовинах.

Сьогодні думка про велепростірне господарство це вже не якась безкровна й нереальна суто теоретична концепція. Вийшла вона в широкий світ завдяки господарським і політичним керманичам сучасної Німеччини. Промови міністра й інших чільних представників німецького народнього господарства, напр., з нагоди показових ярмарків у Ляйпціґу, Відні і т. д., виявили ясно, що господарське обєднання держав континентальної Европи належить до підставових точок німецької програми про впорядкування відносини після переможного закінчення війни. Дотичні напрямні економічної думки ввійшли до актуальної, політичної програми, стали одною зі свідомих цілей сучасної війни.

Те обєднання може бути метою тільки континентальних воюючих держав. Англія надто звязана зі своїми заморськими посілостями, щоб могла органічно належати до обєднаного господарського великого простору Европи. Оскільки така єдність вищого типу лежить в інтересі всієї Европи та створювання велико-простірних господарств іде по лінії розвитку сучасної економії, то теперішня війна має господарськ. змисл лиш з огляду перемоги Німеччини, як ядра континентальної Европи. Кінцевий успіх сторонніх, противропейських сил означав би якщо не розбиття европейських просторів, то приєднання їх до чужої системи, з ядром поза історічними межами континентальної Европи.

„Структурно-господарський змисл" війни не має нічого спільного з обявлюванням самозрозумілих правд, що воюючі держави завсіди мають господарські інтереси, що перемога в війні звязана з матеріяльними користями, поразка з втратами і т. д. Річ тут не маєткових пересувах поміж воюючими сторонами, а в основній перебудові істнуючого господарства Европи, подекуди навіть в основній зміні економічного світогляду.

Не кожна війна має структурно-господарське значіння в такому розумінні. Навіть у великих війнах не завсіди приходить до основних структурних змін, будай не безпосередньо та не свідомо і заздалегідь плянових. Цікаво тут протиставити світовій війні (1914—18) сучасну, яка є европейською, якщо йде виразно за провід і перебудову в самій Европі. Позатим вона йде на широкій площині боротьби за обєднювання у великі господарські простори: явно і збройно діється це на Далекому Сході, скрито й за серпанками політичних гасел на західній півкулі.

Світова війна прийшла після довшого часу мира й добробуту. Панівна тоді економічна система в цілості вдоволяла обиді ґрупи воюючих держав та була їм спільна в основі, якщо й не в ступні розвитку окремих країн. У всіх державах визнавали засади капіталістичного ладу у формі т. зв. ліберального чи свобідного господарства. Носіями господарської активности були й залишались одиниці чи окремі підприємства, держава обмежувалася лише до загального нормування передумовин господарської діяльности, але до неї втручалася якнайменше. В рамах світового господарства, як збірного вислову міжнародніх взаємин, кожна країна, чи пак її господарські одиниці й підприємства, старалась виробляти й вивозити ті добра, для виробу яких мала сприятливіші умовини та довозити з інших країн те, що вони виробляли краще або дешевше.

Р. Димінський.

(Далі буде)

НОВІ НАПАДИ НА СИРІЙСЬКІ ЛЕТОВИЩА

БАЙРУТ, 30. 5. — Минулого вівтірка британські бомбовики знову заатакували ряд летовищ на терені Сирії. Між іншим збомбардували летовище Меще. Французька протилетунська артилерія підняла в усіх цих випадках живу контракцію. У сирійській армії зростають щораз більше протианґлійські настрої саме з причини постійних провокаційних налетів англійського летунства.

Военно-карне законодавство Німеччини

Надзвичайні часи, надзвичайні закони й надзвичайні — кари! Ось загальна характеристика карних законів Німеччини, виданих на початку цієї війни, якими варто познайомитися і нашому загалові, тим більше, що вони обовязують і в Ген. Ґубернаторстві. Вони цікаві тим, що про такі закони в попередню, світову війну навіть нікому й не снилося. Всі воюючі держави, а між ними тодішня Німеччина, вступили у світову війну зі своїми давно обовязуючими карними законами, які передбачували відповідні карні санкції за різні протидержавні злочини (головно зрада, шпигунство, дезерція і т. д.) і це, як бачимо — вистарчало. Але як вистарчало — показалося підчас світової війни та при її кінці. Загально відомо, що преса Німеччини, її найвизначніші політичні діячі, письменники, вчені й публіцисти, розвивали діяльність, яку інакше не можна назвати, як звичайною національною зрадою. А проте — розвивали її цілком безкарно. Це було одною з причин, чому Німеччина заломилася внутрі й це своє заломання заплатила найжахливішою у наслідках програною.

Цеї гіркої науки історії не забула сучасна, націонал-соціялістична Німеччина. І, як у военній підготовці вона прийняла нові матеріяльні, стратеґічні й тактичні прийоми, так і в суспільно-моральній підготові — озброїла себе до зубів. І тут також сучасна Німеччина в нічому не подібна до цісарської.

Висловом цього до найвищого ступня розвиненого національного інстинкту самозбереження, є німецькі военні закони, що формують цілком нові, досі в криміналістиці невідомі причини, нові правні поняття і до них примінюють відповідні, ригористичні санкції. Практика не цілих двох літ війни виявила, що видані закони вже повели за собою дуже пророчисті наслідки в збірному житті нації.

Тепер обовязує пять головних военних карних німецьких законів, а саме: 1) Розпорядок Ради Міністрів для державної оборони з 5. 9. 1939 р. про народніх (суспільних) шкідників; 2) Розпорядок з 1. 9. 1939 р. про надзвичайні радіеві постанови; 3) Розпорядок з 5. 12. 1939 р. про злочинців-насильників; 4) Розпорядок з 25. 9. 1939 р. про доповнення карних приписів для охорони збройної сили німецького народу і 5) Розпорядок з 4. 9. 1939 р. про военне господарство. Найважніші й найчастіше в практиці примінювані є перший й останній закони.

Закон про суспільних шкідників має всього 7 параґрафів і займається 4-ма різними военними злочинами, за які засадниче передбачена кара смерти, а лиш у двох, крім кари смерти, є ще також можлива вязниця — досмертна або до 15 літ.

У тому законі йде про: 1) Грабіж (плюндрування) на висвободженій области; 2) Злочини підчас летунської тривоги; 3) Загрозливі загалові злочини і 4) Злочини суспільних шкідників.

А під поняття злочину плюндрування підводить закон не лише рабунок із зброєю в руці, але звичайну крадіж, чи присвоєння, або навіть спроневірення, зловживання, вимушення, а то й ловлення звірини або риб. Як бачимо, йде про те, щоб рішуче винищити „гієн побоєвища".

Хто підчас летунської тривоги допускається злочину, або провини на чиїмсь тілі, житті або майні, той також у виїмково важкому випадку підпадає карі смерти, чи карі вязниці від 1 до 15 літ, або й дожиботній.

Дотеперішня практика Окремих Німецьких Судів, які всі злочини з цього закону судять, по первісних ваганнях, тепер уже устійнилася. Були випадки, й про це писала преса, що западали присуди навіть за участь у бійці на сільких вечерницях, тільки тому, що до неї прийшло підчас летунської тривоги. „Муровані" присуди смерти западають за різного роду крадежі підчас летунської тривоги.

Загрозливі для загалу злочини — це перш усього підпал, а дальше проступки, звернені проти загалу, або небезпечні для загалу, отже (напр., пошкодження мосту, ґазового або електричного проводу і т. д.) коли ці проступки підривають відпорну силу німецького народу в найзагальнішому розумінню — кара смерти є безоглядна.

І нарешті приходить найцікавіший припис про суспільних шкідників в дійснім цього слова розумінні. Коли хто допускається навіть якогось звичайного проступку, але допускається його в злому намірі і серед вийняткових, викликаних війною умовин та коли здорове народнє почування визнає цей проступок особливо гидким, такому виновникові слід підвищити звичайну, передбачену в карному законі, кару, навіть до 15-тьох років вязниці, або засудити його на досмертну вязницю, а то й на смерть.

Присудів з того параґрафу (§ 4) розпорядку про суспільних шкідників вже запало в Німеччині дуже багато й постійно фахова та щоденна преса про них повідомляє. З них, для прикладу, ось який випадок: До вдови, якої син був на фронті, зголосився його „товариш" й запропонував мамі, що забере для її сина пакунок і гроші, які й дістав. Виявилося, що це був обманець. В „нормальних" умовинах виновник міг за цей свій проступок дістати яких 6 місяців арешту. Тепер — запав присуд смерти. Саме тому, що він використав особливі военні умовини, допустився чину свідомо — надумано, а по здоровій думці загалу цей його вчинок слід визнати особливо гидким. Так! Але кара смерти?

Відповідь на природний сумнів, який виринає, знаходимо в самому законі в мотивах багатьох судових присудів. Карна санкція законного припису є свідомо жорстока й безоглядна. З погляду інтересів одиниці — безумовно ця карна санкція закону жорстока. Але в тому випадку інтерес національної збірноти поставлено вище інтересу одиниці. Під загрозою того закону повинна одиниця, як то кажуть, на холодне дмухати й рахуючися з надзвичайними военними умовинами — радше взагалі ніякого каригідного вчинку не допускатися, бо справді годі наперед сказати, коли який проступок „по здоровій думці загалу" визнають особливо гидким. А відомо, які тоді карні наслідки... Значить: цей припис має наявно профіляктичний характер. Він ставить своєю ціллю: нищити суспільне шкідництво засобами страху перед жорстокими карами.

Павло Лисяк.

(Докінчення буде).

Німці здобули столицю Крети

БЕРЛІН, 30. 5. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подавало 29. V. ось що:

Як уже вчора подано, лінійний корабель „Бісмарк", після переможного бою біля Ісляндії, став 26. 5. ввечері нездібним до маневрування, бо ворожий літак поцілив його торпедою. Згідно з останньою радіотелеґрамою шефа фльоти, адмірала Лігіенса, лінійний корабель разом із своїм командантом, кап. Ліндеманом і своєю геройською залогою упав жертвою великої ворожої переваги передполуднем 27. 5. і затонув з розгорненим прапором.

На **Креті** акції поступають вперед при тісній співпраці гірських стрільців, спадунів і військ повітряного десанту. Вчора німецькі гірські війська у трудному терені проломали завзятий опір анґлійських військ і повстанських банд. Сміливою атакою викинули вони ворога з його становищ, здобуваючи столицю Крети, **Кандію,** та переслідували побиті ворожі сили на південь від заливу **Суди.** Серед численних полонених є командант грецької фльоти на **Креті.**

Ескадри боєвих літаків атакували безупину та брали участь у боях на землі, розбили скупчення ворожих військ, примусили батерії мовчати й завдали важкі втрати ворогові, що відступав. Спадні літаки перешкодили анґлійцям відплисти з Крети. Вони затопили 4 торговельні кораблі містоти **5.400 тон** і важко ушкодили дальші два торговельні кораблі. Війська повітряних транспортів підтримували бій **на о**строві, спроваджуючи безупину нові **сили.**

На південь від Крети німецькі **боєві л**етаки примусили до бою анґлійську морську ескадру, поцілили влучно бомбами **один** важкий кружляк і нищильник, та підпалили один корабель-цистерну.

В Північній Африці німецькі та італійські війська здобули просмик **Гальфая на** південний схід від **Солюму.** Вони здобули 9 гармат, 7 панцирних самоходів, кілька інших панцирних возів і багато виряду. Ворог мав важкі, криваві втрати та втратив деяке число полонених. Власні втрати незначні. Боєві літаки атакували військові табори та скупчення самоходів у районі **Солюму.**

На морі довкола **Анґлії** боєві літаки знищили минулої ночі три вантажні кораблі містоти **17.000 т.** і важко поцілили один корабель. Дальші летунські атаки спрямовано на портові уладження на південно-західньому й південному побережжі Анґлії, як також на гирло Темзи.

Слабі ворожі летунські сили скинули минулої ночі незначне число розривних і запальних бомб виключно на замешкалі дільниці Західньої Німеччини, переважно на **Кельн.** Серед цивільного населення були вбиті й ранені.

Залога одного розвідчого літака: підпоручник Немедек, булавний Шакерт, бунчужний Геммер і підстаршина Фарбах відзначилася особливо підчас успішних і сміливих налетів на Анґлію.

Нові анґлійські втрати в Іраку

ДАМАСК, 30. 5. — Головне Іракське Командування подало в середу ось таке повідомлення:

На західньому фронті без змін. Діяльність обох сторін обмежувалася до гарматного вогню. Наші панцирні частини звели під Габанією боротьбу з частинами ворожих панцирних возів. Ворог потерпів при цьому поважні втрати.

На південному фронті іракські нереґулярні частини заатакували ворога в околиці Маакалю й Хавейби та завдали йому болючі втрати. Зістрілено один літак.

Іракські летуни перевели розвідчі налети над ворожими позиціями. Ворожі літаки напали на одне з наших північних летовищ, одначе не спричинили ніяких шкід.

—o—

Британський літак збомбардував мечет

БАЙРУТ, 30. 5. — Щоденник „Аль Ачвель" подає, що один з британських літаків кинув бомбу на мечет у Рамаді, а відтак обстілював скорострілом вірних. Цей щоденник подає дальше, що вожд одного з племен Дуляйн Абдуль Разак віддав себе до диспозиції іракської армії й уже брав зі своїм відділом участь у боях.

Зі спорту

УКРАЇНСЬКІ МИСТЕЦТВА ҐЕН. ҐУБЕРНАТОРСТВА.

„Лемко", „Пролом" і „Лев" переможцями.

Дня 25. травня відбулися у першій групі два мистецькі змагання: між Лемком та УСК у Сяноці та між Проломом і КЛК у Переворську та одні змагання в другій групі між Сяном II. та Львом у Нім. Перемишлі.

Лемко (Сянік) — УСК (Краків) 5:1 (4:0).

Змагання між цими двома дружинами викликали серед населення в Сяноці велике зацікавлення. Господарі мали найкращі формації у воротареві, залозі й нападі, у складі Клюс, Хребтовський, Голюка та Гук. Гості зовсім завели в лінії залоги та воротах. Навіть Кобзяр у нападі багато не поміг. Ворота для переможців стрілили: Гук (2), Голюка, Клос та Хребтовський, а для переможених Кобзяр.

Пролом (Переворськ) — КЛК (Ярослав) 3:1 (1:0).

Дня 25. травня відбулися в Переворську черговi мистецькі змагання між дружинами: Проломом із Переворська та КЛК із Ярослава. Заслужено виграла краща дружина господарів. Гості не дописали та не видержали темпа гри. Їхній напад добре комбінував у полі, але під воротами не дописував. Ворота стрілили: для Пролому Сушко, а для КЛК Коженьовський. Суддя: проф. Красник.

Лев (Радимно) — Сян II. (Нім. Перемишль) 2:1 (0:0)

Сян II. мав більше з гри. Деякі змагуни немов би грали вперше та не орієнтувалися у своїх завданнях та позиціях. Гості зарепрезентувалися із доброї сторінки, ставляючи смілий опір господарям та маючи найкращих змагунів у Батицькому та Музичці в залозі, в Гуляці, середн. помічникові, та Сухому й Плахті в нападі. З Сяну II. на вирізнення заслуговують: Прокоп З., Іванський, воротар, Дубик, Гарабач, Хитра II. — Ворота стрілили: для Сяну Прокоп З., для переможців Сухий і Шипот. — Суддював п. Костів.

Товариські змагання в Ярославі.

Дня 9. червня відбудуться в Ярославі мячеві змагання між двома дружинами купців-кооперації із Нім. Перемишля та Ярослава.

Склади дружин: Нім. Перемишль: дир. Борисевич, дир. Сенечко, дир. Чорняк, м-р Костюк, Заболоцький, проф. Красник, Барицький, Красник II., Футорський, Гарабач, Кузишин, Круба, Кебуз та інші.

Ярослав: дир. Борис, фир. Ференц, Яремко, Городиський, Іваш, Бохно ,дир. Андрухович, Коженьовський I., Коженьовський II., Хоростіль, Головач, Садовський і інші.

Табеля мистецтв Ґен. Ґуберняторства в дні 26. V.

I. ґрупа:

Назва дружини:	гор:	зд. т.:	втр. т.:	ворота:
1. Лемко	3	4	2	11:6
2. Сян I.	1	2	—	5:1
3. Пролом	2	3	1	5:3
4. У. С. К.	2	1	3	3:7
5. К. Л. К.	2	—	4	1:8
6. Скала	—	—	—	0:0

II. ґрупа:

Назва дружини:	гор:	зд. т.:	втр. т.:	ворота:
1. Лев	2	4	—	5:1
2. Буревій	3	4	2	6:3
3. Степ	2	2	2	3:3
4. Сян II.	3	2	4	2:4
5. Сокіл	3	—	6	0:9

Сян — Репрезентація Нім. Перемишля 1:1 (0:0).

До розіграних 25. травня ц. р. товариських змагань виступив Сян у складі: Гуцул; Лапичак, Зілинський; Гринишин, Федорович, Дутко; Суський, Турко, Замірський, Богурат, Хитра.

Першу ноту в дружині цим разом належить признати без сумніву Гуцулові, що боронив притомно й оборонив навіть карного. Одинокі вибіги лишають дещо до побажання, що зрештою було все слабшою стороною цього безперечно доброго змагуна.

Другу ноту належить віддати Дуткові, що разом із Турком є найкраще технічно заавансованими змагунами в дружині. Разом із Федоровичем творить дуже сильну запору для противника. Гринишин грав перші змагання в цьому сезоні в красках Сяну, тому випав слабше. Пізнати було, що не достає йому кондиції. Врятував кілька небезпечних ситуацій під власними воротами.

Залога Лапичак-Зілинський зачинає розумітися. 1933 5—6 Входить тільки замягко в гру й це головна хиба. Вавитися мячем під власними воротами не вільно, й це повинен Зілинський урешті усвідомити собі. Лапичак затратив викоп, але це початок сезону.

Напад у цьому сезоні не може віднайти себе. Брак чільника нападу дається відчути дуже виразно. Замірський у цьому сезоні дивно безпорадний і мусить сильно тренувати, якщо хоче втриматися в першій дружині. Хорий Турко й ще до того по батьківськи критий не міг продертися через часом неправильно граючу залогу противника. Видно давні проблиски й мудрі заграння, але виходить це з великим накладом сил. В нападі першу скрипку грав Хитра. Швидкий і амбітний, уже навіть пробує стріляти. Мусить триматися лінії, бо згущує гру, й свій біг повинен використовувати на менше окупованім противником полі. Богурат цим разом грав незле. Кілька разів чудесно випустив Турка в вуличку, й це були одні з найкращих моментів у грі. Повинен вистерігатися непотрібних стрілів із за-далекого поля, що йдуть зрештою завсіди поза ворота. Про Суського наразі нічого. Тренінг і ще раз тренінг.

Гра, дуже швидка й цікава, переноситься з-під одних воріт до других. Перша половина кінчається без висліду. В 15 хвилині другої половини Хитра гарно випущений Богуратом стріляє ворота. Внедовзі Гуцул гарно боронить карного. Репрезентація натискає й, по розі, вирівнює стрілом не до оборони. В останніх хвилинах Хитра знову сам на сам із воротарем, але неопановано стріляє воротареві в руки.

Суддював поправно німецький суддя. — Публики біля 2.000.

ЗМАГАННЯ ЗА ВІДЗНАКУ ФІЗИЧНОЇ СПРАВНОСТИ.

Реферат Опіки на Молоддю і Родиною при УДК-Краків подає до відома, що в дні 1. червня ц. р. відбудуться змагання за здобуття Відзнаки Фізичної Справности для жінок і мужчин, що покінчили 15 літ життя, в таких конкуренціях:

Мужчини:

II. ґрупа:
- скок у височінь
- скок у далечінь

III. ґрупа:
- біг 60 м. (для мужчин від 15—18 літ),
- біг 100 м.
- біг 400 м. (для мужчин від 18 літ),
- біг 800 м. (для мужчин від 18 літ).

IV. ґрупа:
- мет диском,
- мет ратищем,
- стусан кулею.

V. ґрупа:
- біг 3000 м. (для мужчин від 17—20 літ),
- біг 5000 м. (для мужчин від 21 літ вгору).

Жінки:

II. ґрупа:
- скок у височінь
- скок у далечінь

III. ґрупа:
- біг 60 м.

IV. ґрупа:
- мет диском,
- мет ратищем,
- стусан кулею (для жінок від 19 літ вгору).

V. ґрупа:
- біг 800 м. (для жінок від 19 літ вгору).

Для здобуття Відзнаки Фізичної Справности треба осягнути мінімум бодай в одній конкуренції з кожної ґрупи (всіх ґруп 5). Проба справности в першій ґрупі (руханка, плавання) та проби в інших конкуренціях відбудуться пізніше.

Зголошення до проб за здобуття В.Ф.С. приймає УДК-Краків Реферат Опіки над Молоддю і Родиною, найпізніше до дня 30. травня 1941. При зголошенні треба подати імя й прізвище, дату уродження та вибрані конкуренції. Спізнені зголошення не будуть узгляднені.

В змаганнях можуть брати участь також і нечлени Куреня Молоді чи інших спортових організацій.

Ближчі інформації відносно змагань уділяє референт Опіки н. Мол. і Род. в канцелярії УДК в урядових годинах.

Змагання відбудуться на площі при вул. Ґжеґожецькій, вхід від вул. Коперника 23, за „авсвайсом" Комітету. Початок змагань в год. 10-тій перед полуднем.

УДК-КРАКІВ,
Реферат Оп. н. Мол. і Род.

Богослуження за душу бл. п.

О. ОЛЕКСАНДРА ҐОЦЬКОГО
пароха Глинська

відбудеться дня 31. травня ц. р., в год. 7-ій рано в греко-католицькій церкві в Кракові, про що повідомляє всіх приятелів та знайомих Покійного

Син із ріднею.

СПРОБИ АБДУЛЛЯ ІЛЛАГА НЕ ВДАЛИСЯ

ДАМАСК, 30. 5. — Наміри б. реґента Іраку Абдулля Іллага викликати проклямаціями чи іншими способами розлам в іракському таборі не мали ніяких успіхів. Це стверджують не тільки урядові чинники, але й приватні телеграми з Баґдаду. Тому Абдуль Іллаг опустив Басру й відлетів на британському літаку назад до Трансйорданії. Він має тепер перебувати в одній з місцевостей біля Амману.

ТРАНСЙОРДАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ ВІДМОВЛЯЮТЬ ПОСЛУХУ

ДАМАСК, 30. 5. — Шість трансйорданських вояків, що їх приділено до частин анґлійської армії проти Іраку в наказом йти до боротьби, відмовилися від послуху. Їх вожд Амовді Хурці, арештований, заявив, що зовсім не має наміру воювати зі своїми арабськими братами. У звязку з цим бунтом звільнено з служби в анґлійських частинах більшу кількість трансйорданських арабських старшин.

АНҐЛІЙСЬКИЙ ТАБОР ГАБАНІЯ ВІДТЯТИЙ ПОВІННЮ

ТЕГЕРАН, 30. 5 — Ріка Евфрат залила військовий табор у Габанії та відтяла його від світа. Цим унеможливила анґлійській армії яку-небудь боеву акцію.

КОМУНІКАТ УДК У КРАКОВІ

У справі додаткових харчевих карток.

Повідомляємо, що додаткові харчеві картки на місяць червень 1941 видаватиме УДК-Краків, вул. Льоретанська 18, у днях **29., 30. і 31. травня та 3. червня від години** 8—12 і 15—17, а в суботу, 31. травня, лиш від 8—13 год. в такому азбучному порядку:

30. V., пятниця: Й, І, К, Л, М;
31. V., субота: Н, О, П, Р, С;
3. VI. вівторок: Т, У, Ф, Х, Ц, Ч, Ш, Щ, Ю, Я.

До одержання додаткових харчевих карток треба предложити:

а) особисту виказку (Авсвайскарте) або посвідку реєстрації УДК; б) червону харчеву картку, а від українців із околиці Кракова потвердження замельдування в місцевості замешкання або також червоні харчеві картки;

в) виказку вплачених датків до УДК.

УДК, Краків.

ВОША ПОШИРЮЄ НЕБЕЗПЕЧНИЙ ПЛЯМИСТИЙ ТИФ. ПОБОРЮЙ ЇЇ СКРІЗЬ, УДЕРЖУЙ ЧИСТОТУ ТІЛА, ОДЯГ І ПОМЕШКАННЯ. ОМИНАЙ ЖИДІВ, БО ВОНИ НАЙБІЛЬШЕ ЗАВОШИВЛЕНІ!

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ.

31. Субота — мч. Теодота.

ЧЕРВЕНЬ.

1. Неділя — Св. Отців.

— **СВЯТО ВЕСНИ** влаштовує дітвора української школи в Кракові в неділю 1. червня ц. р. в салі при вул. Льоретанській 18. Початок в год. 17.30. Вступ від 1 до 3 зол. Дохід призначений на вакаційний табор. Карти вступу можна набувати вже в суботу в управі школи при вул. Льоретанській 18, I. пов., а в неділю при касі. Запрошуємо Українське Громадянство прибути на це дитяче святкування, щоб разом із ними радіти їхнім Святом Весни і приглянутися молоді — надії нашого майбутнього. — УПРАВА ШКОЛИ.

— **У ДАЛЬШІЙ ЧЕРЗІ** рефератів на актуальні теми в суботу дня 31. травня ц. р. в год. 19.30, в салі при вул. Льоретанській 18, відбудеться реферат д-ра Ростислава Єндика для спомагаючих членів УДК в Кракові. — УДК-Краків.

— **ПРОВІД** Комісії Адміністраційного та Державного Права Правничої Секції УЦК запрошує всіх членів і гостей на сходини, що відбудуться 2. червня ц. р. в год. 19-ій при вул. Зеленій ч. 26, III. пов., м. 7 — з рефератом м-ра Б. Галіта: „Обмежена самостійність". 2х

— **НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ** зложили (в золотих): Евфімчук О., Грецев 30, Чубатий, Єдліче 1.40, Боднарчук Д., Опатів 50, Курчаба Степан, Гедимін 100, Делегатура УДК і УОТ в Буківську 50, д-р Яцковський Л., Остів 100, Бордун М. 40, Добровський Павло 208, Головатий Павло, Позен 5, д-р Миколаєвич Вол. 100, Дереляк Осип, Гроскуґель 9.20. — Народня Торг. Школа, Корчина 55, Тритяк О., Мехів 5, УДК Делеґатура Лежайськ 11, Береза Р. 10, УДК-Перемишль 99.63, о. Тимняк Із., Команча 10.50, Петрикевич Р. Варшава 10, Умзідлюнґляґер, Гляц: Григорчак 4, Гадинський Іван 4, Кира Л. 4, Моровик В. 2, студ. Кліщ В. 6, Вишинський І. 3, Альбота В. 3, о. Тишкишин Ев., Войславичі 11.20, Тишкишин Ев., Войславичі 44.40, Колтунюк 10, Пігут Б., Малогощ 1, Пунько Е., Ніско 5, УДК-Замістя 570.20, Фільц Ом., Бохня 16.20; через УДК-Краснистав: Баран І. 10, д-р Плешкацевич 5, Лібер Дм. 3; УДК Делеґатура Динів 149, УДК-Ярослав 965, Ваврик В. УДК Грубешів 117.50, гр.-кат. Уряд Пар. в Ожанні 20 (збірка в церкві), Костинчук А., Радом 100, інж. Заротян В., Радом 50, УДК-Кельце 100, о. Кіт Ів., Сянік 4, УДК-Петриків 31, інж. Пенчаковський А., Луків 6, д-р Луців, Вороблик Кор. 30, Колтун Ю. (збірка до пушки) 468.09, Нестер П. 25, Українбанк 200, Українське Видавництво 1000, Думін Я., Дрогоїв 3, Ч. М. 30 і кличе всіх друзів із Сталевої Волі, інж. Куриленко В., Люблин 10, УОТ-Ванівка 10, Курівна П., Збиднів 5, Назаревич В., Ряшів 5, Котшердик Р., Біла Підл. 10, о. Ковальський А., Балигород 12.50 (збірка в церкві), гр.-кат. Парох. Уряд, Себечів 81.60, Ліщинський Ів., Ярослав 10, інж. Бойдуник І., Гроєць (збірка): Ардатіїв 9, Беневич 3, Бердаківна 4, Бойдуник 5, Гуманюк 5, Грицай 2, Клінґбайль 1, Левандовська 4, Мойсеєнко 4, Микольський 4, Навратович 1, Пацановська 4, Шевченко 3, Чалюдин 2, Залужна 3, Барчук 1, Павлюк Гр., Люблин 5, Дейненко Ол., 50, Мащишин Гр., Дзялошице 20. — Хто черговий?

— **ПАПА ПІЙ XII.** переслав на руки свого представника в Альбанії 58.000 лірів для найбіднішого альбанського населення.

ВОЛОДИМИР ЗМИЙ

артист-маляр, діяльний член „Сокола"

ур. 29. V. 1909 р. в Щирці б. Львова, заосмотрений Найсв. Тайнами, заснув у Бозі по довгій та важкій недузі у Мінхені дня 20. травня 1941. Похорон відбувся дня 23. травня ц. р. на мінхенський „Вальдфрідгоф".

В. Й. П.!

— **ТЕАТРИ Й КІНА В ПРАЗІ.** По великому числі чеських театрів і кін у Празі можна пізнати, що чеське культурне життя в Протектораті незвичайно інтензивне. В самій Празі є постійно чинних 20 чеських театрів. Репрезентативне місце займає Чеський Національний Театр, що вправді не має багато сидячих місць (для одної третини відвідувачів є стоячі місця), але є натомість дійсно осередком чеського театрального життя. Найбільший театр у Празі — це Прозатімні, що має більше, як 1.300 сидячих місць. У загальному чеські театри в Празі мають 12.000 місць. Більшість із них грає кожного дня. Крім того в Празі є 100 кін, що мають разом 60.000 сидячих місць. Більшість із них грає пересічно тричі денно. Вечірні імпрези в празьких театрах і кінах є переважно викуплені. У відношенні до інших великих міст Европи стоїть Прага під оглядом місць у театрах і кінах на передовому місці.

Відокремлення хворих і чистота — це зброя проти тифу

Сьогодні плямистий тиф не такий жахливий, як давніше, бо фахова й енерґійна акція, якщо його зовсім не усуває, то все ж таки може довести до такого стану, що небезпечна зараза не може вибухнути.

Методи поборювання плямистого тифу загалом прості. Вони вимагають тільки добре переведеного пляну санітарної влади, як також доброї волі й активної співпраці населення.

Ця боротьба полягає передусім на відокремленні хворих, що можна буде осягнути, коли про випадок захворіння на тиф повідомиться не тільки лікаря, але й найближчих хворого, яким хвороба також загрожує.

Хворий не матиме дома такої опіки, не матиме таких виглядів на видужання, як у лікарні, під постійною опікою лікаря та санітарного персоналу.

Не вистарчає відокремлення хворого в лікарні, навіть коли воно переведене найбільш дбало, якщо не винищиться насікомих, що розносять хворобу, а саме **вошей**.

Тому всі, що ходять біля хворого, мають обовязок купатися й давати одяг до дезинфекції. Також тут треба поступати на загальних основах, що торкаються в рівній мірі всіх. Треба очистити всі помешкання, а всі домашні, що стрічалися з хворим, мусять викупатися та відвошивитися. Потім усі мешканці будуть 2—3 тижні під обсервацією, чи не наступлять нові захворіння.

Загальне добро вимагає в цьому випадку найдокладніше й найгостріше перевести приписані запобігавчі засоби. Що ці засоби успішні, доказують факти й числа.

У власному інтересі повинно все населення співдіяти при поборюванні плямистого тифу не тільки через добровільне підпорядкування істнуючим приписам, але також через діяльну співпрацю при поборюванні цієї пошести.

Оминай жидів, бо вони найбільш завошивлені! 90% хворих на плямистий тиф — це жиди.

Що сказав Рузвелт?

БЕРЛІН, 30. 5. — Вночі на середу Рузвелт виголосив свою промову, на яку так дуже очікували в Англії. Вона є найкращим доказом, як поважно він і англійський уряд оцінюють становище Великої Британії. Рузвелт дуже бідкався, що після одного року війни Англія все ще мусить воювати на різних фронтах, що є від себе далеко віддалені. Тому поправді війну на 2 фронти мусить вести не Німеччина, але якраз Англія. Крім того Рузвелт потвердив, що ті числа, які німці подають про затоплений англійський торговельний тонаж відповідають правді. Як відомо, німці затопили 11 міліонів тон англійських торговельних кораблів. Побіч того Рузвелт признав у порозумінні з англійським урядом, що англійці тратять 3 рази стільки затоплених кораблів, як можуть собі збудувати в своїх корабельних майстернях. Крім того англійські втрати 2 рази більші, як спроможність будови нових кораблів англійських та американських корабельних варстатів. Злучені Держави й Англія можуть збудувати впродовж одного року найбільше 2 міліони тон.

Як звичайно, Рузвелт не пропустив нагоди, щоб не напасти на Німеччину. Він казав, що німецька аґресія загрожує не тільки Злученим Державам, але також і державам іберійської — Середньої та Південної Америки. *При тій нагоді* Рузвелт заявив, що Злучені Держави противитимуться намаганням Німеччини „поширити своє панування на західню півкулю".

Ціла промова Рузвелта була нічим іншим, як тільки проявом американського імперіялізму. Тому, що війна до нього не приходить, Рузвелт вганяється за нею, поки її не зустріне. Тому він домагається для себе Атлантійського океану. Коли б німецькі воєнні кораблі затопили на західній півкулі ті кораблі, які Англія хоче навантажити воєнним матеріялом, щоб мати змогу поборювати Німеччину, то такі оборонні дії, на думку Рувелта, мають бути **„актуальною військовою небезпекою"** для Злучених Держав. Тому Рузвелт проголосив **„стан необмеженого національного поготівля"**.

НА АТЛЯНТИКУ ЗАТОПЛЕНО 5 КОРАБЛІВ

НЮ-ЙОРК, 30. 5.— „Асошіейтед Пресс" довідується з ню-йорських моряцьких кол про затоплення 5 великих кораблів: 2 англійських кораблів-холодільень „Форт Веллінґтон" містоти 10.065 тон і „Сіті оф Вінчестер" містоти 7.130 тон, вантажного корабля „Коногрдок" містоти 1.706 тон і 2 китоловних кораблів „Пелагос" — 12.083 тон і „Ол Веґер" — 12.200 тон.

АНҐЛІЙСЬКИЙ НАПАД НА ТУНІС

ЖЕНЕВА, 30. 5. — З Віші подають: Як урядово повідомляють, англійське летунство заатакувало минулої середи порт Сфакс на терені французького **Тунісу**, та обкидало його бомбами. Поважно ушкоджено французький вантажний корабель „Рабле", містоти 4.999 тон, що був тоді у пристані. Зранено 15 осіб. Вістка про цей черговий англійський напад на французьку територію викликав у французьких колах сильне обурення. Не було ніякої причини до бомбардування. Цей новий ганебний чин англійців подібний до чинів у Дакарі, Мерсель-Кебірі та Немур.

— **В МАДРИТІ** в нововідкритім інституті німецької культури проф. університету в Ляйпціґу Едвард фон Ян виголосив перед численною публикою цікавий виклад про духове споріднення між еспанською й німецькою романтикою.

— **ФРАНЦІЯ БОРЕТЬСЯ ІЗ ЗАЖИДІВЛЕННЯМ.** Ксавіє Виля, високий комісар для жидівських справ, заявив, що треба усунути жидівські впливи з усіх ділянок. Хоч жидів є у Франції тільки 1,5 відс. загалу населення, вони до вибуху війни творили 57 відс. банкирів, 56 відс. торговців футрами, 61 відс. фабрикантів білля, 71 відс. музичних видавців, 47 відс. фабрикантів одягу, 49 відс. фабрикантів капелюхів, 44 відс. фабрикантів обуви і т. д. Ще гірше було з пресою, фільмою й театрами. Тепер це все мусить скінчитися.

— **ІРЛЯНДСЬКИЙ КАРДИНАЛ** *Мек Рорі* ствердив прилюдно, що його останній великопісний пастирський лист задержував англійський цензор на кордоні північної Ірляндії протягом 10 днів.

З українського життя

ВІДКРИТТЯ ДОМІВКИ УОТ В РЕІВЦІ.

Реівець — донедавна типове польське містечко з польсько-жидівською більшістю — грає доволі поважну ролю в люблинській області, як промисловий осередок. У Реівці є цукроварня й цементівня. Як у всіх містечках Холмщини, зокрема в Реівці, що лежить у західній частині Холмщини, український елемент мав дуже слабенькі можливості розвиватеться. Про розвиток українського елементу в Реівці, де кількадесять років тому було небагато польських родин, не можна було навіть і думати. Рік-річно зменшувалось число українських душ у містечку.

Сьогодні українське життя в Реівці у зовсім іншій ситуації. Воно вже не у відступі перед польськими осадниками чи пейсатими кациками. Український елемент Реівця тепер у наступі! Почалось від церкви. Стару українську церкву, колись унійтську, а по 80-тих роках минулого століття — православну, забрали по війні поляки. Сьогодні вона знову в українських руках. По церкві прийшла черга на промисл. У реівецькій цукроварні, де перед війною було 2 чи 3 українці, творять українці сьогодні 60 відсотків цілого урядничого апарату. Трохи гірше представляється справа з обсадою цементівні, та віримо, що при сильній волі й заходах із нашої сторони і там багато вдасться змінити. Реівець має свою українську школу, має кооперативу „Єдність" та, найважніше, — має свого війта, інж. Ковпаненка.

Останнім здобутком українців Реівця є домівка УОТ. Рішенням крайсгавптмана холмського повіту Гаґера дня 13. травня передано домівку українцям. У гарно прибраних салях зібралось багато гостей. Зявилоcь місцеве громадянство з війтом інж. Ковпаненком, прибули з Холма представники українськи хустанов, як голова УДК ляйтн. Шрамченко, референт культ. праці холмського УДК — проф. Кульчинський, повітовий аґроном інж. Драбатий і директор Повітової Каси Ощадности Крамаренко. Прибули також представники німецької влади: крайсгавптман Гаґер, його заступник Вебер, п. Штрухгольд та кілька військових. На початку подякував п. Ковпаненко в імені цілого реівецького населення крайсгавптманові за прихильне поладнання справи домівки, що має стати українським культурним центром Реівця. Згодом промовляв голова УДК в Холмі лейтн. Шрамченко, який висловив бажання, щоб ця домівка найсильніше причинилась до дальшого національного пробудження Реівця та околиць. Після цього промовляв крайсгавптман Гаґер, вкінці директор Каси Ощадности Крамаренко.

Тепер у домівці УОТ в Реівці почалася щоденна праця на західніх кордонах Холмщини.

Богдан Хома.

ПОВІТОВА ВІДПРАВА ВОЛОСНИХ ДЕЛЕҐАТІВ ГРУБЕШІВСЬКОГО УДК.

Дня 18. травня відбулася в домівці грубешівського УДК повітова відправа волосних делеґатів. Відправу відкрив голова УДК д-р М. Струтинський. Подякувавши зібраним за приявність, він звернув увагу на труднощі суспільної праці в воєнному часі, які треба обовязково поконати та підпорядкувати загально-національній ідеї. Черговою точкою відправи були звіти референтів УДК. Дир. Т. Герасимюк, як орґанізаційний референт, пояснив завдання волосних делеґатів та мужів довіря, справу обсадження вільних посад та закликав дбати про середню освіту сільських школярів.

Справи УОТ і шкільництва реферував п. М. Самохваленко. В наближчому часі має бути перешколено три курси для провідниць дитячих садків. Гасло: у кожному українському селі дитячий садок. В кожному УОТ слід вести книги пляновости й систематичности праці. Приготовлятись до Свята Весни. Кульмінаційною точкою грубешівського Свята Весни має бути відіграння на вільній площі „Гайдамаків" Т. Шевченка.

Про орґанізацію молоді реферував п. В. Ваврук. Під цю пору в Грубешівщині є 54 Курені Молоді, що обєднують 1813 членів. Спеціяльно в орґанізуванні Куренів Молоді заслужився п. М. Приступа (тепер війт у Вербковичах), що в одній волості Монятичі заснував 15 Куренів Молоді. Вкоротці передбачуються маршеві, бігові й наколесницькі змагання, підготова до Свята Весни й Зелених Свят.

Дир. А. Хрущ зясував господарське положення Грубешівщини. Досі віддано 82 відс. контингенту. Осягнення велике, підтверджене губернатором п. Цернером. Тепер переводять анкети в справі виконання контингенту українцями. Далі дир. Хрущ закликав до сільсько-господарської зорґанізованости, поширення преси (в кожній кооперативі всі часописи „Українського Видавництва"!) та вишколення фахівців у сільсько-господарській ділянці.

Про суспільну опіку реферував п. Возний. Велика опіка, що її уділив УДК убогим і переселенцям, є невистарчальна. Воєнна доба вимагає особливої підтримки всіх громадян. Тому слід би по селах орґанізувати суспільну опіку села.

Інж. Г. Гришко мав фінансовий реферат. У минулому році утримання УДК становило 42 відс. бюджету, сусп. опіка й переселенці 39,8 відс., решта — культурно-осв. цілі й інші. В цьому році є настільки краще положення, що культ.-освітні цілі одержують 24,9 відс., сусп. оп. 29,9 відс., утримання апарату 18 відс., виховання молоді 11,4 відс., інші 4,6 відс.

П. Є. Самохваленко дав кілька вказівок про те, як треба дописувати до „Крак. Вістей" та про відповідальність дописувача за зміст написаної статті.

Черговою точкою відправи мало бути звідомлення поодиноких делеґатів, але тому, що не всі вони до цього підготовились, голова УДК наказав у найкоротшому часі ці справи викінчити й зложити на письмі в УДК. Після дискусії, що торкалася актуальних справ, відправу замкнено.

ЛЕМКІВЩИНА.

БЛІХНАРКА (пов. Горлиці).

Мандрівник по зелених лемківських верхах стрічатиме зрідка села, що живо нагадують міські сліпі вулиці. Один вхід і той самий вихід; дальші твої кроки спиняє хребет Бескиду. Така то Бліхнарка. А майбутнє її до вибуху цієї війни уявляло собою теж безнадійно сліпу вулицю. У школі від 20-ти літ учителі-поляки, що з завзяттям, гідним не тільки „кшижа заслуґі", але золотої медалі, обробляли душі мешканців Бліхнарки. У висліді цього бліхнарчани, народ із природи добродушний, хоч не мали в селі більш чужого елементу, за винятком учителя, стали на грані національної байдужности. Дуже невинним виявом польонізації було хоч би те, що більша частина бліхнарчанів, заходячи до хат української інтеліґенції в сусідніх селах, намагалася говорити по-польськи. Події 1939 р. створили нову фазу в житті цього села. Прийшли нові учителі, що зайняли місце давніх виховників.

Хто хоче переконатися, як повинна вестися велика праця національного плуґатаря, що для праці над відродженням села відрікся особистого життя, хай огляне на місці вислідн півторарічної праці місцевого учителя п. П. Букала. Змістом її не тільки кооператива, що обєднує 95 відс. селян, УОТ, дальше зразкова шкільна кооператива, дитячі імпрези (одинокі на цілу околицю — в Зелені Свята й 1. XI.) та головне те, що він полонив всеціло душі молодого покоління, в першій мірі шк. дітвори.

У другий день Великодніх Свят відбувся Шевченківський концерт у виконанні шкільної дітвори. Незвичайно глибоко продумана промова з рівнобіжними поясненнями у німецькій мові для німецьких гостей була канвою цілого вечора. На її тлі пересувалися дитячі личка, що з розіскреними очима при цілому запасі своїх здібностей словами Шевченка вчили слухачів, як любити Україну та її минуле, як бути готовим виповнити заповіти її найкращого Сина. Деклямації, сценка, співи. Ці останні виявляють неабиякий хист п. Булака у вишколенні сільської дітвори. Моральний успіх імпрези був безперечно великий. Все це скріплює надію, що свіжі життєдайні соки й молоді зелені вітки на бліхнарському дереві життя, затруть і спомин про давніше виховання.

—o—

Дрібні оголошення

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 8 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба вплачувати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. **Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.**

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхештрассе 34, II. Тел. 2[illegible]
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34, Fernspr. 2[illegible] — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79